

„Sunrise”

ARTIKELNREEKS

Theosophical University Press, Pasadena, Calif.

De inhoud van dit blad bestaat uit vertaalde artikelen uit het tijdschrift „SUNRISE” dat uitgegeven wordt door de Theosophical University Press, Pasadena, Californië. Belangstellenden die deze vertalingen regelmatig wensen te ontvangen kunnen zich abonneren door storting van f 3,— op Postrekening 395300 t.n.v. J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag. Per jaar verschijnen ongeveer 10 nummers. Zij die zich voor het tijdschrift „SUNRISE” zelf interesseren kunnen een proefnummer aanvragen bij boven genoemd adres.

S U N R I S E
-artikelenreeks.-

No.24

Juli 1960.

INHOUD:

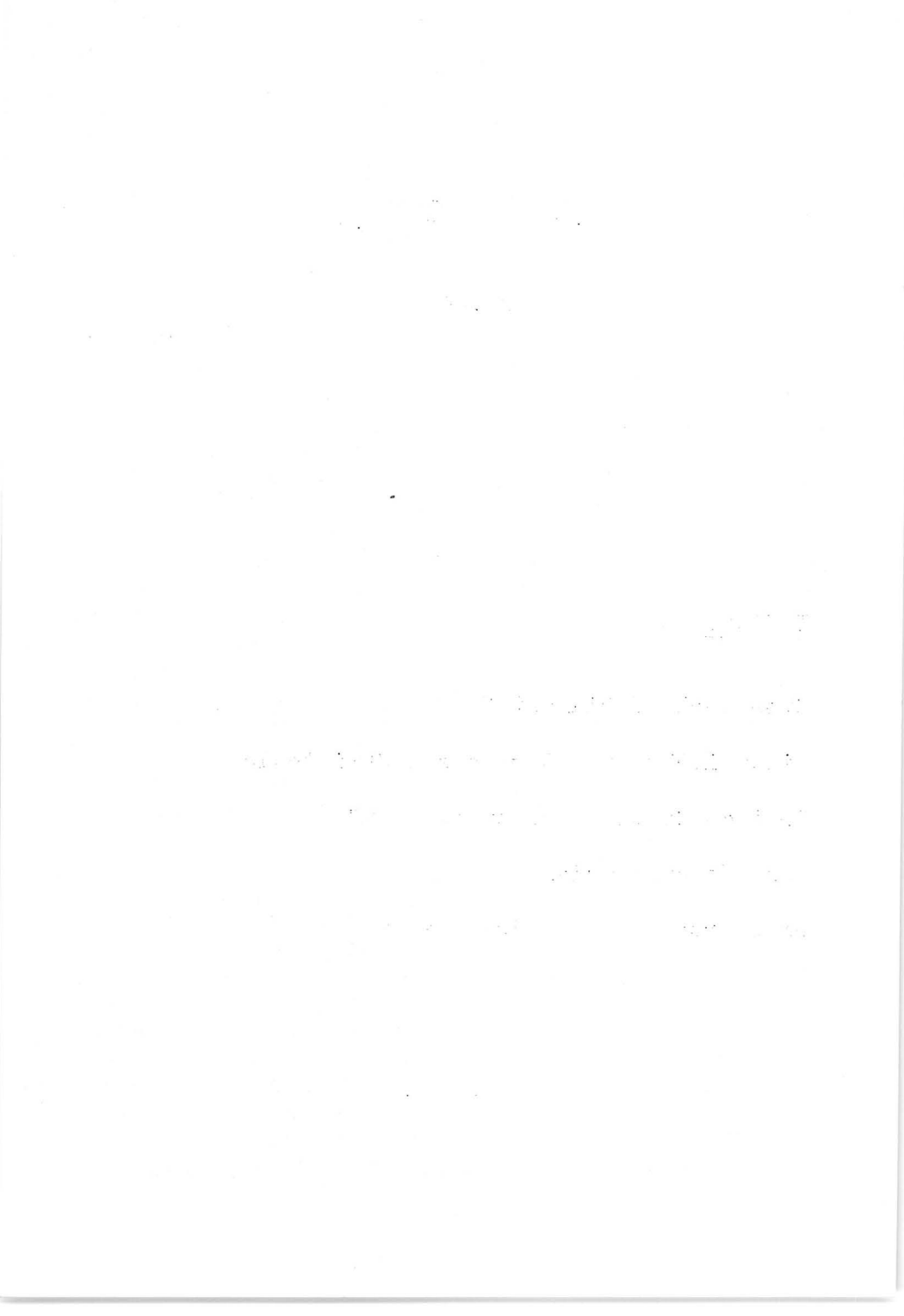
Steenkool of Diamant ?

Nieuw Licht op het vroegste Christendom

"Dat de Grote Goden overwinnen"

Onze Moderne Ouden

Broederschap der Godsdiensten

STEENKOOL OF DIAMANT ?

Geboren in Pennsylvania was ik er, als jongen, trots op dat mijn geboorteland zich kon beroemen op enkele van de grootste bossen, die de aarde ooit had gekend. Het was niet belangrijk dat ze er niet meer waren, het feit dat ze er eens waren geweest vond ik geweldig. Het was dan wel millioenen jaren geleden, in één of ander Carboontijdperk dat ze tierden, maar het was opwindend te bedenken dat het kooldioxyde, dat die bomen zo lang geleden hadden opgenomen, onder de druk van de aardlagen en het gesteente en door de tijd, langzamerhand in steenkool was omgezet.

Zelfs toen al scheen het voor mij duidelijk, dat niets in werkelijkheid sterft. De dingen veranderen van vorm maar de energie, die ze deed leven ging eenvoudig ergens anders heen. Voor mijn gevoel kon de kracht, die er eens de oorzaak van was, dat de sappen hun weg vonden door die pijnbomen, er nog zijn en maakte nu misschien onze tegenwoordige bossen groen, terwijl onder de grond de stammen van hun voorgeslacht, die een omzetting hadden ondergaan, voor duizenden een middel van bestaan waren geworden. Generaties van mijnwerkers hebben de steenkool opgedolven, olieboorders pompten de ruwe petroleum op uit de leisteelagen en ook geologen hebben met uiterste zorg planten- en dierenfossielen verzameld, terwijl wij als kinderen langs de rivieren en in de dalen naar tomahawks en pijlpunten zochten, afkomstig van onze Indiaanse voorouders.

Mineralen, planten, dieren en mensen - vier

rijken in de natuur, die allen ten nauwste met elkaar zijn verbonden en zich toch ontwikkelen volgens hun eigen levens-cyclus van geboorte, groei en dood. Hier hadden de coniferen en varens hun voedsel uit de grond en de lucht gehaald en nu, na ontzaglijke tijdsperioden, geven zij het terug in de vorm van steenkool, grafiet, gas en olie - om onze huizen te verwarmen, onze potloodstiften te leveren, ons voedsel te koken en de ovens in de industrie van brandstof te voorzien. De opgezamelde koolstof - die in zijn elementaire vorm één van de zachtste, ondoorzichtige mineralen is, behoeft maar een kleine structuurverandering te ondergaan tengevolge van de toegenomen druk der eeuwen om in kristalvorm en nog steeds uit zuivere koolstof bestaande, het hardste mineraal te worden, het schitterende, doorschijnende diamant met zijn vele facetten.

In wezen één, verschillend in uiterlijk - zo is alle leven, van mineraal tot ster, uit dezelfde substantie opgebouwd. Het hangt er slechts van af wat er met de "stof" is gebeurd, op welke wijze zijn deeltjes zijn geschikt of gecombineerd, om ze in een bepaald stadium tot plant te maken, in een ander tot steen of mens of tot een zon. De duurzaamheid en veelzijdigheid van de levenskracht - dat is het innerlijk besef dat als kind als een lichtflits tot mij kwam en dat ik nooit meer ben kwijt geraakt. Er is een broederschap, die de hele kosmos omvat, niet alleen de mensheid maar alles, van electron tot nevelvlek. En alle volkeren op de aardbol zijn in letterlijke zin verwant en noch de huidskleur, noch de taal die men spreekt kan daar iets aan af of toe doen. Wij zijn één: chemisch, opgebouwd uit sterre-stof, die door de hele kosmos is verspreid; geestelijk, bezield door de vlam van een goddelijk element, dat elk punt in de Ruimte tot een evoluerende eenheid ontsteekt.

Als er inderdaad een godheid bestaat, die "ons

leven bepaalt", hoe dan de ziekte van onze tijd te verklaren? Op praktisch ieder gebied kunnen we ontreddeering, ontmoediging en een tragische moeheid van geest waarnemen. Waarom is dat zo, terwijl we zo als nooit tevoren over zulke geweldige ontwikkelings-mogelijkheden beschikken? Gaan wij inderdaad regelrecht een ramp tegemoet? Of heeft de medaille nog een andere kant, die wij hebben verwaarloosd omdat we zo in beslag werden genomen door de duistere zijde van het menselijk leven?

"Waar de nacht het duisterst is, schijnen de sterren het helderst." Dit oude Spaanse spreekwoord was zelden meer toepasselijk. Misschien is onze groei te hard gegaan in te korte tijd. Het onderzoek van de ruimte heeft ons plotseling geconfronteerd met nieuwe problemen en wij zijn niet voldoende uitgerust om die onmiddellijk aan te kunnen. In één enkele generatie zijn wij genoodzaakt de verantwoordelijkheid te aanvaarden van een hogere volwassenheid en wij hebben deze uitdaging nog niet volledig herkend, laat staan aangenomen. Maar wij leren snel en goed. Juist die ontreddeering, die zo algemeen wordt aangetroffen, is het bewijs van een innerlijk in beweging komen, een nieuw ontwaken van de ziel van de mensheid, die bezig is zich van de te klein geworden cocon te ontdoen.

Natuurlijk hebben we problemen, zelfs ernstige problemen, al heb ik even weinig terug van de eeuwig op problemen azende zwartkijkers als van de gemoedsrust-maniakken, die alle moeilijkheden verdoezelen door alleen de lichtzijde ervan te willen zien. We moeten een realisme van de geest beoefenen en niet bevreesd zijn het leven te zien zoals het is. Misschien hebben we tijdelijk die eenvoudige maar kernachtige sleutels vergeten te gebruiken die onze verre voorouders ons hebben nagelaten: "Zo boven, zo beneden" en "Mens ken Uzelf". Om gelijke tred te houden met de geleerden, die de ruimte buiten ons

aan een onderzoek onderwerpen, zouden wij een onderzoek moeten instellen naar de innerlijke ruimte binnen het hart van de mens, dat de schakel vormt met de goddelijke inspiratie die de kosmos deed ontstaan.

Het mag er op lijken, dat wij weinig meer dan ontwikkelde dieren zijn, maar met wat geduld en begrip zullen wij er in slagen onze vleugels uit te slaan en zullen wij weten, dat geen kracht in het heelal groter is dan het goddelijk wezen dat in ons huist. Mentaal en spiritueel zijn wij inderdaad reuzen in embryonale toestand, gelijk in potentiële kracht aan de grote Intelligentie, die de melkwegstelsels en zonnen bezielt. Dat is het realisme, dat veel dynamischer zal blijken te zijn dan het zogenaamde realisme van de negatief ingestelde, die ons in het stof wil laten wentelen in de afgronden der wanhoop.

Laten we daarom onze overbezorgdheid en twijfel opzij zetten. Nog nooit is iemand geslaagd door zichzelf te beklagen of door voortdurend zijn eigen vermogen om iets te bereiken te kleineren. Zeker we kunnen net zo min het kwaad wegredeneren als ontkennen dat ziekte, verdriet en de dood tot de menselijke ervaringen behoren. Maar gezondheid, vreugde en groei maken ook deel uit van het leven. Zij, die voortdurend alleen op de negatieve elementen de nadruk leggen zijn weinig beter dan de vrouw van Lot, die omzag en in een zoutpilaar veranderde.

Het is veelbetekenend, dat de Amerikaanse schrijver, die ongeveer twintig jaar geleden zo scherp protesteerde tegen wat hij "de generatie van adders" noemde, er nu op aandringt, dat we ophouden de nadruk te leggen op haat en tweedracht in het menselijk bestaan en dat we in plaats daarvan onze aandacht moeten vestigen op "verstand en geest" van de mens. Philip Wylie zegt dat hij noch pessimist noch optimist is, maar dat hij alleen iemand

is, die oprecht gelooft in het vermogen van het menselijk ras om de volle maat van zijn volwassenheid te verwezenlijken. En wat nog bemoedigender is, hij staat daar stellig niet alleen in: over de hele wereld zien schrijvers, geschiedkundigen, opvoeders en millioenen "kleine luiden" zoals U en ik, die de massa niet kent, de dageraad van een volkomen nieuw tijdperk en zijn hard aan het werk om de mensheid vollediger bewust te maken van de komst daarvan.

Een nieuwe dageraad is bezig aan te breken maar als wij opzettelijk ons hoofd afwenden van het licht, blijven we in de duisternis. Het leven van velen, naar de uiterlijke omstandigheden beoordeeld, schijnt wellicht een mislukking; maar wie zijn wij om anderen of onszelf te beoordelen? Gezien door het oog van het hoger zelf, bestaan er geen mislukkingen. Hoeveel veldslagen we ook mogen verliezen, de onsterfelijke krijger in ons is onoverwinnelijk en zal ons steeds weer naar het slagveld van menselijk pogen voeren, totdat onze overwinning volledig is.

Als de Goddelijke Intelligentie inderdaad elk partikelkje der Oneindigheid doordringt, heeft ieder menselijk wezen de beschikking over alle vermogens en al het scheppende initiatief en kan hij met deze krachten en met hun constructieve elementen in de natuur werken. We hebben misschien in ons wezen meer dan voldoende steenkool en ruwe olie; maar ook hebben we de mogelijkheid van de diamant in ons. Dat is de reden dat de oude Buddhisten, vooral in Tibet, over hun Opperste Meester spraken als "diamant-hart", hij wiens gehele wezen was omgezet in de zuiverheid en kracht van de diamant door de druk der eeuwen en de intensiteit van zijn ervaringen. Door de smeltkroes der beproeving vond in Gautama een omzetting plaats van de grootste duisternis in het helderste licht en werd hij een even volkomen weerkaatsing van het licht binnen in hem als van het menselijk leed daarbuiten. In de meest ware zin een voorbeeld van

mededogen omdat hij zo hard als diamant was wat wil en vastberadenheid betreft en toch zo gevoelig voor de harte-kreet van de wereld, dat hij de zaligheid der Alwetendheid verzaakte om naar de aarde terug te keren en met de gehele mensheid de glans van zijn triomf te delen.

Steenkool of diamant - ook wij zijn uit beide samengesteld.

-J.A.L.

vertaald uit:
Sunrise Mei 1960.

-o-o-o-

NIEUW LICHT OP HET VROEGSTE CHRISTENDOM.

In 1945 ontdekte men in de omgeving van Nag-Hamâdi in Boven Egypte in een grafruïne dertien in leer gebonden boeken, omvattende 49 handschriften op papyrus. De taal was Coptisch en men vermoedt, dat zij deel uitmaakten van de bibliotheek van een Gnostische gemeente. Men is nog steeds niet gereed met de volledige ontcijfering en vertaling in onze moderne talen en het kan nog verscheidene jaren duren voor de volledige inhoud voor publicatie gereed is. Niettemin heeft één van de handschriften (het tweede van zeven in een deel gebonden gebonden geschriften) onder vakgeleerden en leken zo'n ruime belangstelling gewekt, dat het kort geleden is uitgegeven onder de titel: Het Evangelie van Thomas. (X)

Evangelie is in dit geval te veel gezegd, daar het geen evangelieverhaal bevat, doch alleen een verzameling van 114 logia, uitspraken van Jezus. Jammer genoeg omvat deze uitgave niet de Proloog, die niet alleen deze uitspraken aan Jezus en hun overlevering in geschrift door de apostel Didymus Judas Thomas toeschrijft, maar ook de nadruk heet te leggen op hun "esoterisch karakter". Een later te verschijnen "critisch-wetenschappelijke uitgave" met Duitse, Franse en Engelse vertaling zal natuurlijk die Proloog tezamen met een volledige Coptische tekst omvatten.

Vele van deze Logia komen letterlijk overeen met die in onze Evangelien, maar er zijn genoeg afwijkingen, die een zorgvuldige analyse vereisen en een

(X) Het Evangelie naar Thomas - Coptische tekst vastgesteld en vertaald door A.Guillaumont, H.-Ch. Puech, G.Quispel, W.Till en Yassah 'Abd Al Masih. 1959, 62 blz., Leiden, E.J.Brill; New York, Harper & Brothers, \$ 2.00.

vrij groot aantal was tot op heden onbekend. Hoewel de geleerden dit handschrift niet vroeger dan einde 4e eeuw dateren, houden zij het voor een Coptische bewerking van een oorspronkelijk Griekse tekst van \pm 140 n.Chr., die op zijn beurt waarschijnlijk "op nog oudere bronnen berustte". Dit betekent dat het zogenaamde "Thomas Evangelie" ons een van de oudste voorbeelden van schriftuurlijke documenten oplevert, die ons alsnog ter beschikking staan. Naar Oscar Cullmann opmerkt is de ontdekking ervan "in betekenis te vergelijken met de Dode Zee Rollen en zelfs van groter waarde voor de onderzoekers van de eerste drie evangeliën en hun literaire bronnen".

Om zelfs maar een poging tot waardering van de bronnen van het Christendom en van het Christendom zelf te ondernemen, moeten we goed voor ogen houden, dat verschillende duidelijk te onderscheiden stromingen van godsdienstig en wijsgerig denken hun water in de vruchtbare landen rondom de Middellandse zee vermengden, waarvan enkele uitdrukking vonden in de uiteenlopende Esseense en Gnostieke secten. Niettemin bereikte ons weinig feitelijkz betreffende het leven en de leringen van Jezus. Enkele deskundigen bijv. inzake de Dode Zee Rollen onderstellen, dat enkele daarvan gedurende zijn optreden en de jaren onmiddellijk na de kruisiging, te boek gesteld zijn, maar in geen enkele van de Rollen vinden we ook maar de geringste aanwijzing, dat de schrijvers kennis droegen van Jezus' bestaan, van zijn opzienbarende wonderen, zijn verbazingwekkende leringen en zijn gewelddadige dood. Anderzijds zwijgt het Nieuwe Testament zowel over de Essenen als de Gnostieken, hoewel ongetwijfeld de Essenen op zijn minst genomen de groepering onder de Joodse bevolking geweest moeten zijn, die hem of moesten bijvallen of het krachtigst bestrijden.

De in het algemeen voor het publiek toegankelijke werken besteden weinig aandacht aan dit bevreedende

feit; een temeer te betreuren veronachtzaming omdat hierdoor aan één van de hoofdpunten van meningsverschil over de Nieuw testamentische wetenschap voorbij wordt gegaan, te weten: hoeveel, zoal iets, in de Evangelieën historisch is en hoeveel toegeschreven moet worden aan symbolisch voorgedragen godsdienstige leer. De niet met bijbelse problemen vertrouwde lezer moge bij deze voorstelling van zaken de wenkbrauwen optrekken, maar dan alleen doordat de wetenschap van het Nieuwe Testament nimmer, zoals de natuurwetenschappen, gepopulariseerd is. Daardoor kan de gewone man alleen maar vroom geloven of onvroom verwerpen wat in de bijbel verhaald wordt. Geen ernstig denkend mens kan met deze staat van zaken vrede hebben. Hij verlangt zijn oordeel op de betrouwbaarste gegevens te vestigen en zijn onderzoek zal hem, vroeger of later, doen ontdekken, dat het Nieuwe Testament in werkelijkheid het voortbrengsel is van verschillende geestelijke stromingen.

Te zeggen dat het Christendom alleen aan Joodse bronnen ontsprong, stelt de gang van zaken veel te eenvoudig voor, want het Joodse volk is zelf aan vele vreemde invloeden onderworpen geweest. In de eerste plaats woonden de Joden niet alleen in Palestina. Er waren ook de Joden in de zogenaamde Diaspora, de Joodse gemeenten in de Romeinse grote steden. In Alexandrië, waar het Joods-Griekse denken zich uitte in de mystieke geschriften van hun meest bekende exponent, Philo Judaeus, was het resultaat eer Hellenistisch dan Joods en in enkele kringen werkelijk vijandig aan het orthodoxe Jodendom. Daar ontwikkelde zich een vorm van Joodse gnostiek, waarin Sophia (Wijsheid) en de Logos, tezamen met de Vader God een drie-eenheid vormden en Jehovah de schepper werd van deze lagere wereld en als zodanig een godheid van ondergeschikte orde. Joshua (Grieks Jezus), Mozes' opvolger, werd zelfs een centraler figuur dan deze, werkelijk een echte Verlosser-figuur.

Philo spreekt ook van een Joodse groep in Alexandrië, de Therapeutae (Genezers), die hij met de Palestijnse Essenen associeert. (Intussen is het goed in gedachte te houden, dat de Essenen geen Gnostieken waren, hoewel zij enkele gnostische denkbeelden overnamen). Daarbij komt nog dat o.a. verscheidene van Philo's verhandelingen bedoeld waren als een poging om zekere niet-joden voor te lichten over een soort Joodse mysterieeler, waardoor vele Romeinen opnemng zochten in hun gemeenschappen. Hierin vinden we opnieuw een bron van Hellenistische invloed op de Joodse godsdienst.

Uit de bovengegeven samenvatting kunnen we afleiden, dat de grondgedachten, die later uitgroeiden tot het Christendom van de komende eeuwen, uit verschillende bronnen voortkwamen, onder welke de Hellenistische filosofie en mystiek niet de minste waren. Essenisme en gnostiek beide waren bewegingen, die alleen de minderheid aantrokken en dus als "esoterische stelsels" de "mysterieeler" voor profanatie trachtten te bewaren. Toch liepen, zoals we reeds zeiden, deze beide stromingen wijd uiteen. De Essenen hielden zich veel strenger aan de orthodoxie, terwijl de gnostische secten zich langzamerhand aan de heidense tradities conformeerden. De rudimenten van het Christendom waren aanwezig, maar niet voor het einde van de eerste eeuw van de nieuwe era werden de zich aldus vormende groepen voor het eerst Christenen genoemd en niet voor het einde van de tweede eeuw begon de Kerk zich als massagodsdiens te consolideren. Als kerk voor de menigte kon zij de diep-wijsgerige en mystieke leringen van de gnostiek slecht gebruiken, hoewel die gnostiek een soort oorspronkelijk Evangelie voortbracht, dat de voor- naamste elementen van onze Evangeliën bevatte en als zuiver symbolisch opvatte. De kerk, anderzijds, bood ze als historie aan. Om in deze historisering te slagen moest zij nog een lange weg gaan, maar

gaandeweg werden onze Evangeliën tot een mengsel van mythische verhalen, schijnbaar historische voorvallen, beschrijvingen van wonderen, uitspraken of Logia van de Meester, enz. enz. - een veelheid van bouwstoffen, uiteenlopend van zuiver Joodse fragmenten en heidense mysterie-kennis tot gnostische overleveringen en Esseense levensregels die, in plaats van uit te groeien tot een samenhangend geheel, elkander herhaaldelijk tegenspreken.

De strijd tussen de kerk en zijn mededingers hield verscheidene eeuwen aan en had tot gevolg, dat een groot aantal sectarische geschriften opzettelijk werden vernietigd. Alleen door een gelukkig toeval hebben archeologen enkele ervan kunnen opgraven, zodat ons beeld van de vroegste geschiedenis en de ware oorsprong van het Christendom op zijn best fragmentarisch kan zijn. Welke theorie we ook besluiten aan te hangen, zij kan op niet meer dan hypothesen berusten en daarom is elk aan het licht komend document van de grootst mogelijke betekenis. Zo de Dode Zee Rollen en zo ook deze papyrus met de uitspraken van Jezus. Het is natuurlijk juist, dat de Dode Zee Rollen een uitsluitend Joods karakter dragen, maar niettemin onderstrepen zij met hoeveel hartstochtelijk verlangen de Essenen de Messias verwachtten. En, zoals men algemeen erkent, hadden deze denkbeelden en verwachtingen een belangrijke invloed op de bron van de centrale leringen van het Christendom, want volgens het Nieuwe Testament was Jezus deze Messias, hoewel het Joodse volk hem niet als zodanig aanvaardde.

Ook dit inleidende "Thomas" handschrift is een hoogst welkome aanvulling voor het bijbelonderzoek, daar het ons een oorspronkelijk vroeg-gnostisch document verschaft. Zoals we zeiden, zal de lezer merken hoe sterk vele van de hier gegeven Logia overeenkomen met die in de Evangeliën, maar hij zal tevens enkele intrigerende verschillen ontdekken. Zo vinden we bijvoorbeeld de apostel en schrijver van de

verzameling in de eerste drie Evangeliën alleen als een naam. Johannes verhaalt de geschiedenis van Thomas' ongelooft en belijdenis en in hoofdstuk XI, 16, lezen we:

"Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot zijn mede-discipelen : Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven. "

Dit klinkt in de context nogal vreemd, maar het is misschien belangrijk dat dit vers de apostel een tweede naam geeft: Didymus, hetgeen tweelingbroeder betekent; want de gnostische papyrus geeft de naam als Didymus Judas Thomas, hetgeen ons twee raadsels tegelijk opgeeft. Waarom heette hij tweelingbroeder en wat moeten we denken bij de naam Judas? We moeten hier opmerken dat in andere, door de eerste Kerkvaders aangehaalde bronnen de naam ook Judas Thomas luidde, maar in de kanonieke Evangeliën is de naam Judas, in samenhang met de apostel Thomas, weggelaten en misschien om voor de hand liggende redenen. De apocriefe "Handelingen van de Heilige Apostel Thomas" spreken over hem als "Judas Thomas, ook Didymus genoemd" - de tweelingbroeder van Jezus!

Het zijn de oudste bronnen en niet de latere bespiegelingen, die ons voor deze raadsels plaatsen. Daaruit volgt dat de figuur van Jezus, tegen de verwachting in, geen duidelijker vorm aanneemt, maar juist duisterder en verwarrender wordt naarmate we de onderstelde tijd van zijn optreden nader komen. Mattheus en Lucas vermelden zijn geboorte uit de Maagd, Markus begint met zijn doop evenals Johannes, die hem met de Logos identificeert. Marcion, de grootste onder de tegenstanders van de Kerk in de eerste helft van de tweede eeuw, verklaarde dat hij als een volwassen man uit de hemel neerdaalde; andere secten hielden vol dat hij slechts een schijnlichaam had. Paulus spreekt nergens van

de zoon van de timmerman Jozef; de drie eerste Evangelieën vermelden Petrus als de voornaamste apostel en de opvolger van de Meester. Johannes vertelt ons dat de Apostel Johannes zijn meest geliefde Apostel was en in Handelingen verschijnt Jacobus, de broer van de Heer als het werkelijke hoofd van de eerste Christengemeente, terwijl in dit "Evangelie naar Thomas", ontdekt na $\frac{1}{2}$ zestien eeuwen, Thomas Jezus het naast staat.

Vervolgens bevatten, zoals we zeiden, onze Evangelieën verscheidene passages, die een duidelijke gnostische invloed verraden, zoals, wanneer Jezus onzichtbaar door een menigte heengaat, of waar met nadruk uitgesproken wordt dat hij zich als een gewoon mens voedde, hetgeen in werkelijkheid tegen- spreekt, dat hij een "onstoffelijk lichaam" had, zoals verschillende gnostische secten verkondigden. In dit nieuw ontdekte document zal de lezer dezelfde gedachten tezamen met andere van zeer verschillende aard aantreffen. Het is bekend genoeg, dat de Evangelieën vele harde veroordelingen van de Pharizeeën en Schriftgeleerden aan Jezus toeschrijven, maar nergens vinden we iets dat met het volgende uit het "Thomas" papyrus overeenkomt:

" De Pharizeeën en Schriftgeleerden hebben de sleutels der kennis ontvangen, maar verborgen ze. Zij treden niet binnen en zij lieten hen niet (binnentreden), die er om vroegen. Maar gij, wordt wijs als de slangen en onschuldig als de duiven." p.25

Eveneens p.51 - 52:

" Wee hen, de Pharizeeën, zij gelijken een hond, die in de ruif voor de ossen slaapt, want hij eet, noch staat anderen toe te eten."

Men zal goed doen zich af te vragen of zulke woorden al of niet door een mens, Jezus genaamd,

gesproken zijn. De meesten van onze theologen nemen met stelligheid de authenticiteit van de Logia in de Evangelieën aan, maar toch geloven wij, dat het van veel minder betekenis is of zulke uitspraken van hem afkomstig zijn of niet, dan hun ware zin en geestelijke waarde te overdenken. Waar het in zulke gevallen om gaat is grotendeels hetzelfde als met de Dode Zee Rollen. We moeten niet vragen of zij onze gevestigde geloofsbelijdenis bevestigen of tegenspreken, maar of zij onze historische, wijsgerige en religieuze inzichten verruimen of niet. Eenvoudig uitgedrukt: Is het een weldaad of niet te beseffen dat onze begrippen tamelijk kortzichtig zijn geweest en dat zich nieuwe uitzichten voor ons openen naar wijder verten? Als we die vraag bevestigend beantwoorden, zullen we stellig oprechte dank brengen aan de internationale groep geleerden, zowel als uitgevers, die ons in de gelegenheid stelden de inhoud van dit onschatbare document te bestuderen.

-G.J.Lindemans

vertaald uit:
Sunrise Mei 1960.

"DAT DE GROTE GODEN OVERWINNEN."

Tibet, geïsoleerd door het oude bolwerk der Himalayas, bestaat uit een uitgestrekt winderig plateau, dat door een eenvoudig ras wordt bewoond, dat "het minst Oosterse van alle Oosterse volkeren" is genoemd. Dit ver verwijderde land, waarover eeuwenlang zo weinig bekend was, wordt nu beschouwd als een belangrijk gebied in de grote strijd tussen de macht van het communisme en die van de democratie. En nu is het onder de voet gelopen.

De redenen voor deze invasie zijn gemakkelijk te begrijpen. Allereerst houdt Tibet de sleutel in handen tot India, het overbevolkte sub-continent, dat onder aan zijn zuidelijke grens hangt. Mogelijk koesterde men ook de hoop de millioenen Mahāyāna Buddhisten in Azië te beïnvloeden. Maar al hebben de Chinezen een ietwat onrustige machtspositie verworven aan de Tibetaans-Indische grens, is het twijfelachtig of de bezetting iets meer heeft gebracht dan een intense haat van de zijde van de toegewijde Buddhisten, die centraal en oostelijk Azië, Korea en Japan inbegrepen bevolken. Bovendien blijkt Tibet een harde noot te zijn om te kraken en de geest van verzet blijft levend, terwijl de 14e Dalai Lama, een verstandige en zachtaardige jonge man, die nu 24 jaar is, in India verblijft. Het is niet de eerste keer, dat een Dalai Lama daarheen is uitgeweken, want de 13e Lama was in 1910 ook genoodzaakt naar India te vluchten toen de Chinezen Tibet binnenvielen tijdens de revolutie die het Manchu regime omver wierp en in twee jaar keerde hij niet terug.

De slavernij van een vrijheidslievend volk is onder alle omstandigheden een verschrikking, maar wat de bezetting van Tibet nog erger maakt is dat hier één van de belangrijkste centra van een grote

geestelijke beweging is overrompeld, althans voorlopig. We moeten in Europa tot de Middeleeuwen teruggaan om bij benadering een maatschappij te vinden, waarin de godsdienst een even belangrijke plaats inneemt (of innam) als in Tibet. Er zijn grote aantallen kloosters met vele duizenden monniken, die hun leven voor hun geloof hebben gegeven. De regering zelf, die het land bestuurt, is ondergeschikt aan de geestelijke autoriteit. Het is duidelijk dat een bezetting door een militaire macht, vermoedelijk zonder enig godsdienstig geloof of belangstelling, een enorme slag veroorzaakte.

De door Sākyamuni, de Heer Buddha, gegeven lering heeft een diepe invloed uitgeoefend op de Tibetanen, sinds de eerste Buddhistische missionarissen omstreeks de 6e eeuw A.D. uit India kwamen en hen van een aanvankelijk wreed en oorlogszuchtig volk bekeerde tot een volk, dat de godsdienst in zulk een mate beleeft dat misdad en gewelddaden uiterst zeldzaam zijn. Deze ommekeer ging echter geleidelijk en had een overgangperiode nodig, waarin de Tibetanen werden beschouwd als een grote militaire macht in Azië. Jaren achtereenvolgens waren ze zonder ophouden in oorlog met hun Chinese burens, die in het midden van de 7e eeuw Lhasa veroverden; maar in de volgende eeuw werden de Chinezen volkomen door de Tibetanen verslagen, waarna het Koko Nor meer tot noordoostelijke grens van Tibet werd verklaard. Toen zij in vrede leefden werden de Tibetanen devote Buddhisten en ontwikkelden zij hun systeem van het Lamaïstische Buddhisme, dat in zekere mate de vroegere Shamanistische natuur-aanbidding, Bhön genaamd, verdrong.

In de 13e eeuw bekeerde Kublai Khan, de overwinnaar van Azië en grondlegger van de Mongoolse dynastie in China, zich tot het Buddhisme en installeerde hij de eerste Dalai Lama, hoewel in die tijd de titel niet werd gebruikt. De hoofd lama van het

Sakya klooster bij Lhasa werd tot het hoofd over alle anderen verklaard, wat het begin betekende van een reeks van priester-koningen in Tibet. De Mongoolse stammen in het noorden gingen ook tot het geloof over en vanaf die tijd heeft Mongolië het geestelijk leiderschap van Tibet, niet van India, erkend. Er zijn in Tibet eigenlijk twee heersers, en niet één. De Dalai Lama is ons goed bekend, maar niet zo goed bekend is de Tashi of Panchen Lama, wiens zetel in Shigatse is, één van Tibet's weinige belangrijke steden. Elke Panchen Lama treedt op als gids en leraar voor de Dalai Lama gedurende diens minderjarigheid, maar hij heeft geen deel aan de regeringszaken zelf.

De lamaïstische vorm van het Buddhisme is nogal gecompliceerd en voor ons Westerlingen moeilijk te begrijpen door de vele filosofische termen, die worden gebruikt en de subtiele onderscheidingen die worden gemaakt. In Tibetaanse ogen staat de Panchen Lama hoger en heeft hij meer met geestelijke zaken te maken dan de Dalai Lama, die de tijdelijke macht uitoefent als regeringshoofd, bijgestaan door een raad, de ministers en de Nationale Vergadering. Men gelooft, dat de Panchen Lamas in een lange reeks reïncarneren als vertegenwoordigers van "Opame", wat in het Sanskriet de Bodhisattva Amitābha, "Heer van het Grenzenloze Licht" wordt genoemd; terwijl de Dalai Lamas vertegenwoordigers zijn van "Chenrezi", de Bodhisattva Avalokiteśvara, "De Heer die omlaag ziet" of "De Heer van Genade". Volgens Fosco Maraini, een Italiaan, die Tibet bezocht en een studie maakte van zijn godsdienst, is "een Bodhisattva een wezen dat het stadium van volmaaktheid heeft bereikt en op het punt staat voor immer te ontsnappen aan samsāra (de eindeloze ronde van wedergeboorten, of het gebied van de stof) maar vrijwillig het Nirvana verzaakt om onder zijn medemensen te blijven en hen te helpen het uiteindelijke doel te bereiken". Daar de Panchen en Dalai Lamas, naar men aanneemt, incarnaties zijn van een invloed van deze verheven

wezens, die leven tot zegen van de mensheid, worden zij in hoge mate door Mahāyāna Buddhisten vereerd.

Tsong-kha-pa, de grote godsdienstige hervormer en leraar, die in de 14e eeuw leefde, deed het meest ter bevordering van de ware Buddhistische leer in Tibet. In die tijd was het Buddhisme daar gedegenereerd tengevolge van de invloed van de oorspronkelijke Bhön godsdienst. Daarom stichtte Tsong-kha-pa de "Gelugpas" of de lama secte der Geelkappen (zo genoemd naar hun goudkleurige hoofddeksels) waartoe zowel de Panchen als de Dalai Lamas behoren. De andere secte van de lamas der Roodkappen volgen de leringen niet nauwgezet en daar ze in 1642 door de 5e Dalai Lama werden verslagen, vindt men ze nu nog slechts aan de grenzen van het land en in het naburige Ladakh, wat soms "Klein Tibet" wordt genoemd.

Eeuwen lang heeft China Tibet beschouwd als een van zijn buitenste provincies, zeer tegen de wil der Tibetanen. De 5e Dalai Lama werd door één van de eerste Manchu keizers erkend, maar in 1945 nog trachtte Tibet erkenning te krijgen van zijn autonomie. Toen Chiang Kai-shek op het punt stond zich op Formosa terug te trekken, besloten de vooruitziende Tibetanen maatregelen te nemen, dat ze niet te maken zouden krijgen met Rood Chinese gezanten en daarom werden in 1949 alle "Ambans" of buitenlandse vertegenwoordigers in Tibet ontslagen en op beleefde wijze naar huis gezonden met geschenken. Deze diplomatieke geste vees duidelijk op zijn onafhankelijke status, maar dit was helaas niet voldoende het groeiende gevaar af te weren.

De 13e Dalai Lama, die in 1933 op de leeftijd van 45 jaar stierf, was een merkwaardig persoon, de eerste die zowel geestelijke als wereldlijke macht bezat en die nooit de regering aan een regent overdroeg. Twee jaar voor hij stierf schreef hij een brief aan zijn volk, die door de Tibetanen

"Het Laatste Testament van de Dierbare Beschermer" wordt genoemd. Sir Charles Bell, de Engelse autoriteit over Tibet en goed vriend van de 13e Dalai Lama, heeft een vertaling van de brief gemaakt, waarvan een deel luidt:

" Het kan gebeuren, dat hier in het centrum van Tibet de godsdienst en de wereldlijke regering zowel van buitenaf als van binnenuit aangevallen zullen worden. Tenzij wij ons land kunnen behoeden, zal het gebeuren, dat de Dalai en Panchen lamas, de Vader en de Zoon, de Bewaarders van het Geloof, de Roemrijke Wedergeborenen, te gronde zullen worden gericht en naamloos zullen worden. De landerijen en andere eigendommen van de kloosters en de priesters zullen worden vernietigd. De regeringsgebruiken zullen verzwakken. De beambten van de staat, kerkelijk en wereldlijk zullen hun land in beslag genomen zien en hun bezittingen geconfisceerd en zijzelf zullen hun vijanden moeten dienen of als bedelaars door het land zwerven. Alle mensen zullen grote ontberingen moeten ondergaan en in hevige vrees leven; dagen en nachten zullen traag en in diep lijden verlopen. Wees geen verraders van kerk en staat door vóór een ander land tegen het Uwe te werken. Tibet is nu gelukkig en in welstand; de zaak ligt in Uw handen. Alle burgerlijke en militaire zaken moeten met kennis worden georganiseerd; werk met elkaar in harmonie; doe niet alsof ge kunt wat ge niet kunt. Hoge beambten, lage beambten en de boerenstand moeten allen in harmonie werken om Tibet gelukkig te maken. Eén persoon alleen kan geen zwaar kleed oplichten; meerderen moeten daartoe samenwerken."

Zo luiden de profetische woorden van de 13e Dalai Lama, geschreven in 1931. Op het ogenblik is alles gebeurd wat hij voor zijn land vreesde. De huidige Panchen Lama is een speelpop, die niet op de traditionele wijze werd verkozen, terwijl de 14e Dalai Lama

in ballingschap leeft in India, waar hij zijn onafhankelijkheid handhaaft, maar toch niet in staat of bereid is de hulp in te roepen van de Mongoolse stammen, die vanaf vroeger de vrienden zijn van zijn orde. Het is natuurlijk moeilijk te weten wat er omgaat in Tibet of in de uitgestrekte gebieden van Mongolië. De gehele geschiedenis door hebben de eb en vloed van macht en verovering, wreedheden en onrecht veroorzaakt, maar dikwijls is uit de ruïnes een nieuwe orde voortgekomen. Het is mogelijk dat de tijd is aangebroken dat dit land, dat zo lang geïsoleerd is geweest achter de Himalayas, uit zijn feodale toestand moet geraken. Maar het is droevig te bedenken, dat dit argeloze, diep-godsdienstige en vredelievende volk is onderworpen.

In zijn tot nadenken stemmend boek, Beyond the High Himalayas (Voorbij de Hoge Himalayas), maakt Justice William O. Douglas melding van een uitdrukking, die door de Tibetanen wordt gebruikt wanneer zij één van hun gevaarlijke bergpassen hebben bestegen: "Ki-ki so-so lha gyalo!" "Dat de Goden alle kwade geesten overwinnen!" of "Dat de Grote Goden overwinnen!" Het is een goede gedachte voor Tibet.

-Elizabeth H. Urban

vertaald uit:
Sunrise Mei 1960.

ONZE MODERNE OUDEN.

Elke schooljongen, die Latijn leert, maakt kennis met Cicero en weet dat hij een Romeins redenaar, staatsman en filosoof was, die ongeveer 100 jaar voor Christus werd geboren. Weinigen van hen zullen van hem leren houden, want de moeilijkheden van het vertalen en de noodzakelijkheid van het taalkundig ontleden laten weinig tijd over om van zijn humor te genieten of waardering te krijgen voor zijn diepzinnige filosofische opvattingen. Wanneer we als volwassene Cicero lezen in een moderne vertaling, is dat geheel wat anders. Dan wordt het zowel een genoegen als een openbaring.

De volgende korte selectie is uit zijn lange Essay "Over de aard der Goden" en bewijst hoe oud van opvatting onze ultramoderne wetenschappelijke denkers worden of, als U daaraan de voorkeur geeft, hoe modern sommige van deze figuren uit de oudheid zijn. -Red.

Wanneer wij opzien naar de hemel en de hemellichamen gadeslaan, wat is dan duidelijker en meer in het oog vallend dan dat er een opperste intelligentie moet zijn door wie ze worden bestuurd?

.... Het is mij ten enenmale onmogelijk te begrijpen, waarom een mens, die daaraan twijfelt, het ook niet natuurlijk vindt zich af te vragen of de zon wel bestaat. De bewijzen voor het bestaan van de zon zijn niet overtuigender dan die voor het bestaan van God. Als de mensheid er niet diep en onveranderlijk van overtuigd was, dat God bestaat, zou onze opvatting over hem nooit hebben stand gehouden, onwrikbaar, standvastig en steeds groeiende in kracht, terwijl de eeuwen voorbij gaan en generaties van mensen komen en gaan. Alle andere opvattingen, die op drijfzand

zijn gebouwd, heeft de tijd voor onze ogen doen vergaan. Wie gelooft er bijvoorbeeld nog, dat zulke schepselen als de Centaur en de Chimaera ooit op aarde leefden? Waar is de onnozele, die nog bevreesd is voor deze wonderbaarlijke en verschrikkelijke gedaanten, waarvan men beweerde dat ze de gebieden van de hel bewoonden? de jaren wissen fantasieën uit die in de menselijke verbeelding zijn geboren, maar zij verstevigen de overtuigingen die door de Natuur in onze ziel zijn gegrift...

Cleanthes geeft als een belangrijke reden voor het geloof in het bestaan van de godheid, de uniformiteit van de bewegingen en rondwentelingen van de hemelen (het uitspannel) en de steeds veranderende posities en symmetrische schoonheid van zon, maan en sterren, waarvan het zien alleen voldoende is om te bewijzen, dat hier geen toeval aan het werk is. Als men een huis binnentreedt, een gymnastiekzaal of een openbare vergaderplaats en ziet, dat alles gebeurt volgens een zorgvuldig uitgedacht vast systeem, kan men onmogelijk veronderstellen, dat die regelmatigheid en die orde volkomen toevallig zijn; neen, men weet dat daar iemand moet zijn, die de leiding heeft en wiens bevelen worden gehoorzaamd. Wanneer men daarom denkt aan de grootse en statige bewegingen en aspecten van de hemellichamen en aan de enorme banen van de schare hemellichamen waarvan er niet één ooit is gestruikeld of afgedwaald gedurende de onmeetbare en oneindige aeonen die zijn voorbij gegaan, is men nog meer gedwongen te geloven, dat deze ontzagwekkende omzwervingen van de wonderen van de Natuur, door een goddelijke Intelligentie worden geleid.

.... dat een sterveling zich verbeeldt dat er in het gehele uitgestrekte heelal niets verhever is dan hijzelf, is een domme onbeschaamdheid. Er is dus iets groter dan de mens; aan het bestaan van God is daarom geen twijfel. Bovendien, wanneer

U een huis ziet dat ruim en mooi is, zou niemand U kunnen doen geloven, zelfs al zou U de eigenaar niet kunnen zien, dat het voor muizen en wezels is gebouwd. Veronderstel dan eens, dat U zou beweren dat de schitterende kosmos met de afwisselende schoonheid der hemellichamen, de machtige oceanen, de wijd-verspreide landen, Uw woonplaats was en niet de woning van de onsterfelijke goden; zou men dan niet menen, dat U volkomen van Uw verstand bent beroofd?

.... Als er niets nobelers bestaat dan verstand en wijsheid, dan moet dat wezen, dat wij als het opperwezen beschouwen, noodzakelijk deze gaven bezitten... Hoe zou de aarde zonder hen in het juiste jaargetijde zijn bloemen kunnen voortbrengen en in een andere tijd dor zijn; hoe zouden die talloze inwendige processen van verandering plaats kunnen vinden, die ons de nadering en het vertrek van de zon bij de zomer en winter zonnestilstand aankondigen; hoe zouden de getijden in de zeeën en straten kunnen opkomen en afgaan onder de opkomende en ondergaande maan; hoe zou de verscheidenheid aan banen en sterren gehandhaafd kunnen blijven, terwijl de hele hemel rondwentelt? Deze werkingen, die voortvloeien uit de harmonieuze muziek van de kosmos, zouden stellig geen voortgang kunnen vinden als ze niet door een goddelijke en immanente geest werden geleid.

Het is aan ons de eigenschappen van de goddelijke natuur te onderzoeken - en hier is het bijna ondoenlijk de mentale visie los te maken van de gewoonten van het stoffelijk oog. Deze moeilijkheid is verantwoordelijk voor het feit, dat de niet ontwikkelde massa van de mensheid - en ook bepaalde filosofen, die niets beter zijn - in het geheel niet in staat zijn aan de onsterfelijke goden te denken zonder zich een menselijke vorm voor te stellen.... Kunt U niet begrijpen dat zich uit gezonde en nuttige waarnemingen van natuurverschijnselen een systeem heeft ontwikkeld van fabelachtige en fantastische goden?

En het geloof daaraan is de moeder geweest van valse ideeën, van verwarde dwalingen en van een bijgeloof, dat een oude heks nauwelijks waardig zou zijn. De vormen van de verschillende goden zijn ons zowaar volkomen vertrouwd; we weten precies hoe oud ze zijn, hoe ze zich kleden en uitrusten. Bovendien kennen we hun afstamming en kunnen we praten over hun huwelijk en hun verwanten. Kortom, al onze opvattingen daarover zijn aangepast aan sterfelijke zwakheden en dwaasheden.

....Dergelijke verhalen zijn volkomen zinloos en het aanvaarden er van is een onmiskenbaar teken van zwakheid van geest, want ze zijn een combinatie van louter zinloosheid en aartsdomheid.

Niet alleen filosofen maar ook onze eigen voorvaders hebben met zorg onderscheid gemaakt tussen ware godsdienst en louter bijgeloof.... Het is onze overtuiging, dat de goden alle mensen liefhebben, waar ze zich ook bevinden, aan welke kust of in welke streek op aarde - hoe ver ook verwijderd van de plaats waar wij thuis horen.... Want er is nog nooit een waarlijk groot mens geweest die niet minstens een kleine flikkering goddelijke inspiratie bezat.....

Wanneer nu de verschillende delen van het heelal zo zijn ingericht dat geen verbetering mogelijk is wat hun nuttigheid of schoonheid betreft, laten we dan eens de vraag overwegen of deze omstandigheid zuiver toevallig is of dat deze delen van zodanige kwaliteit zijn, dat ze op geen andere wijze bijeen gehouden konden worden, dan door de beheersende macht van goddelijke wijsheid en voorzienigheid.... Wanneer men naar een beeld of een schilderij kijkt, is men er zich van bewust, dat hier een uiting is van kunst; wanneer men van verre de koers van een schip gadeslaat, twijfelt men er niet aan dat het zich voortbeweegt, gehoorzaamend aan verstand en vernuft; ziet men een

zonnewijzer of een waterklok, dan weet men dat het de uren aanwijst door vernuft en niet door toeval. Maar wanneer men aan het heelal denkt, dat al deze scheppingen van kunst en vernuft bevat en omvat en ook de scheppers er van en alles wat bestaat, hoe kan men dan zo ongerijmd zijn om te menen, dat het ontbloot is van planmatigheid of rede?

En toch zijn er filosofen die vele onzekerheden hebben ten opzichte van het heelal, waaruit alle dingen tot aanzijn komen: ontleent het zijn bestaan aan de werking van het blinde toeval of het Noodlot of is het product van goddelijke rede en wijsheid? Deze lieden hebben een hogere dunk van het genie van Archimedes, dat tot uiting kwam in het model, dat hij maakte van de bewegingen der hemelen, dan voor de Natuur zelf, die ze voortbracht ondanks het feit, dat het meesterwerk van de Natuur heel wat knapper en mooier is dan de imitatie van Archimedes.

Deze filosofen, hoewel ze misschien waren verbijsterd toen zij het eerst het heelal aanschouwden, hadden toch later, toen zij ontdekten dat zijn bewegingen regelmatig en systematisch waren en dat alles in het heelal wordt beheerst door vaste en onveranderlijke wetten en orde, moeten begrijpen, dat er in dit goddelijke en hemelse verblijf één is, die niet alleen een bewoner is, maar een heerser, een stuurman - de bouwer, als het ware, van dit ontzagwekkend en schitterend bouwwerk....

Is het mogelijk, dat iemand, die over al zijn zinnen beschikt, gelooft dat dit prachtige siderische panorama, deze ontzagwekkende uiting van schoonheid aan het firmament, kan zijn voortgebracht door atomen, die zich her en derwaarts bewegen naar de grillen van het toeval? Of dat een wezen zonder verstand of rede het zou kunnen hebben ontworpen en gevormd?Ik ben bereid met nadruk te beweren, dat een mens, die niet diep wordt bewogen door deze harmonie

in de ganse schepping - die onveranderlijke eenstemmigheid en samenhang door de Natuur geschapen voor het behoud van het heelal - nimmer in zijn leven een ogenblik werkelijke aandacht aan deze zaken heeft geschonken.

-Marcus Tullius Cicero

-o-o-o-

Ik weet, dat deze wereld door Oneindige Intelligentie wordt geregeerd. Er was Oneindige Intelligentie voor nodig hem te scheppen en er is Oneindige Intelligentie voor nodig hem in zijn baan te houden. Alles wat ons omringt - alles wat bestaat - bewijst dat er Oneindige Wetten achter staan. Dit feit kan niet worden ontkend. Het is mathematisch in zijn nauwkeurigheid.

-Thomas A. Edison

vertaald uit:
Sunrise Mei 1960.

-o-o-o-

BROEDERSCHAP DER GODSDIENSTEN.

Waarom horen we zoveel over toenemende wetteloosheid, gebrek aan zelfdiscipline en verzet tegen aloude opvattingen, vooral onder jonge mensen? Waarom hebben de kerken op zovelen hun greep verloren in deze eeuw van algemeen verbreid onderwijs en streven naar betere dingen? Komt het omdat de moderne wetenschap het vertrouwen in de echtheid van de Bijbelverhalen heeft geschokt en zo de zelfbeperking, waartoe de godsdienst noopt, heeft ondergraven?

De neiging het gezond verstand te volgen en zich af te wenden van het dogma is als een vloed, die een zandbank wegspoelt, waarop enkele vluchtelingen zaten. Tenslotte is alles overstroomd en moeten de slachtoffers, om hun leven te redden, hun persoonlijke bezittingen in de steek laten en met het getij meezwemmen. Hun huis was niet op rotsgrond gebouwd. De geologie heeft aangetoond, dat de aarde zeer oud is; de astronomie heeft getuigd van het bestaan van andere werelden en hun vermoedelijke bewoning door intelligente wezens; andere wetenschappen hebben van de verhalen over Adam en Eva weinig heel gelaten, enzovoort. Toen de grond onder hun fundamenten trilde, hebben de kerken zich langzaam teruggetrokken. Wat hebben zij van het bouwwerk van hun geloof overgelaten om zich te onderscheiden van de religieus ingestelde mensen buiten de kerk?

Tegenover een groeiend scepticisme en toenemende onverschilligheid zijn vele liberale geestelijken afgestapt van zulke denkbeelden als de Val van de Mens, die de orthodoxe kerken steeds hebben beschouwd als de voornaamste reden voor de komst van Christus als de Redder, die de zonde van Adam wegneemt voor het Offer aan het Kruis en de Verlossing. Zonder de

Val van de Mens uit zijn oorspronkelijke onschuld, verdwijnt de bovenbouw van het Christelijk dogma in het niet, hebben hun hoogste gezagsdragers ons al eeuwen lang verteld. Thans aanvaardden zeer velen de evolutie-theorieën van Darwin en welke geleerde of bisschop heeft zich gemeld om te verklaren, dat de Val een historisch feit was? Het bouwwerk der geloofsovertuigingen, die de Schepping zesduizend jaar geleden plaatste, is eenvoudig uiteengevallen en de geestelijken kunnen niet langer hun denken of hun preken afsluiten voor de nieuwe denkbeelden, die hun plaats hebben ingenomen. De gesloten geest leidt vroeg of laat tot de gesloten kerk. De moderne opvattingen omtrent de oorsprong van de aarde en van de mens worden algemeen op scholen en universiteiten onderwezen en het stilzwijgen daarover bij Christelijke leraren maakt dat ontwikkelde mannen en vrouwen er zich van afkeren.

Allerwegen ontstaat er een stroming van onverschilligheid ten opzichte van geestelijke zaken, van materialisme in denken en handelen. Hier en daar meent men dat dit een gevolg is van de morele ontaarding, die veroorzaakt is door toestanden, die door de jongste oorlogen zijn ontstaan. Zonder twijfel is dit een factor, die daartoe heeft bijgedragen, maar is niet de voornaamste oorzaak, dat men de nadruk is blijven leggen op de letterlijke waarheid van alle dogma's en bijbelse uitspraken? De mensen vragen om redelijke verklaringen en als deze uitblijven, zullen de kerken tenslotte verliezen lijden. Tot voor kort waren het geloof in de Schepping van het heelal door een persoonlijk God, de Verzoeking van Adam door een echte slang, de Zondeval enz. essentieel voor een Christen. Ze worden aan de jongeren op de Zondagscholen onderwezen en zendelingen in zg. "heidense" landen hebben ze

nadrukkelijk feiten genoemd in tegenstelling tot de oudere legenden, die ze proberen te verdringen. De meer bekrompen secten, zowel de Protestantse als Rooms Katholieke, volharden vanaf de kansel en door de radio in hun letterlijke verklaring, waarbij elk dezer er aanspraak op maakt God's enige kerk te zijn en het enige pad aan te bieden, waarlangs iemands geestelijk welzijn is verzekerd. Dergelijke geloofsovertuigingen ontmoedigen elke vorm van bespiegeling of onderzoek, terwijl ze hun aanhangers verzekeren dat als deze willen geloven wat hun wordt verteld, zij zullen worden "gered". De voortzetting van deze situatie dwingt een elk jaar groter wordend percentage de kerk de rug toe te keren en zij, die dat doen, verwerpen vaak veel van het Christelijk dogma als zinloos.

Is het echter noodzakelijk om deze oude verhalen uit het Oude Testament af te wijzen als louter fabels die, behalve als literatuur of poëzie, geen aandacht verdienen? Wellicht zijn het niet alle fabels of louter allegorieën; als we ze de rug toekeren, zien we misschien belangrijke waarheden over het hoofd. Hoewel het belangrijkste in de godsdienst de Vereniging is van de menselijke persoonlijkheid en het Hoger Zelf, de Christos Geest, schuilen er achter dergelijke verhalen als de Zondeval, de Tuin van Eden en de verwarde optekeningen over de Schepping, ook waardevolle leringen - zelfs achter die over de Ark van Noach en Jonas' Walvis! Deze zijn geen uitingen van onwetende primitieve geesten, maar op bekwame wijze samengevatte (ofschoon onvolmaakt, zoals wij ze kennen) symbolische optekeningen van werkelijke gebeurtenissen. Overeenkomstig het gebruik in oude tijden werd aan de meer ernstige en intelligente mensen, die waardig werden bevonden om onderricht te ontvangen, mondeling de werkelijke betekenissen onderwezen van de ogenschijnlijk fantastische legenden. We zien, dat deze methode door alle grote leraren werd gevolgd, ook door Jezus, die naar men zegt nimmer tot de menigte sprak

dan in een gesluisde vorm en "de mysteriën van het koninkrijk" bewaarde voor zijn speciale leerlingen.

Het georganiseerde Christendom, als een uitbreiding van de Joodse leer, lijdt nog altijd aan de opgeblazen exclusivistische rasantrots op de oppermacht van een stamgod en zijn veronderstelde bijzondere verwantschap met het "Uitverkoren Volk". Als het zal willen blijven leven, zal het moeten leren, dat de godsdiensten van de wereld een broederschap vormen en dat elk deelt in het Licht. Elk is onvolmaakt, want de universele neiging tot bijgeloof en verstarring heeft ze alle aangetast. Iedere oude godsdienst in haar zuiverste vorm bevatte een min of meer nauwkeurige weergave van 's mensen geestelijke en stoffelijke vooruitgang. Achter de uiterlijke versierselen zetelt er in alle als hun bron een Geheime Leer of Oude Wijsheid; en dit feit was bij de eerste Kerkvaders goed bekend, onder wie Augustinus, die openlijk spreekt over de ware godsdienst, die altijd in de wereld heeft bestaan en waarvan (zegt hij) het Christendom slechts een nieuwe uiting is met een nieuwe naam.

Toch beweren vele orthodoxe secten, die grote aantallen intelligente mensen tellen, dat Verlossing alleen maar mogelijk is door Christus, in feite een uitsluitend Christelijke ervaring is. Het is moeilijk te begrijpen hoe iemand met een open geest letterlijk kan opvatten dat met de kruisiging van Jezus voor de zonde van de gehele wereld was geboet en dat alles wat wij en alle toekomstige geslachten hebben te doen is het plaatsvervangend offer, dat hij heeft gebracht, te aanvaarden om gered te worden. Er moet stellig een meer ter zake dienende verklaring zijn, één die meer verenigbaar is met de redelijkheid en rechtvaardigheid als we denken aan de talloze miljoenen goede mensen, die vóór en na Christus

hebben geleefd en die iets anders geloven maar die, als zulk een dogma juist zou zijn, bij voorbaat eeuwig verdoemd zouden zijn.

Uiteraard is het beginsel der Geestelijke Verlossing niet beperkt tot de Christelijke ervaring; want de Christos Geest, waarvan de Grote Leraar Jezus zozeer was vervuld, leeft in alle mensen, het Goddelijke, Onsterfelijke Zelf, en de Verlossing of Verzoening is de vereniging van het herboren persoonlijke zelf, de lagere mens met de Hogere. Vertrouwen, geen blind vertrouwen, maar een klaarwakkere en actieve visie is de bezielende kracht, die deze éénwording tot stand brengt. Talloze passages uit oude leringen tonen aan, dat men in vroeger tijden met de kennis over de Innerlijke Christos en de Weg tot Volmaking bekend was. Men heeft er altijd getuigenis van afgelegd. Hier volgt een vers uit de Veda's van India, één van de oudste boeken ter wereld:

" Gij kinderen der onsterfelijkheid, zelfs zij die op het hoogste gebied leven, de Weg is gevonden; er is een weg uit al deze duisternis en die is Hem te zien, die boven alle duisternis staat; er is geen andere weg. "

De wetenschap leert ons dat een feit is bewezen als de algemene ervaring er mede overeenstemt. Bij een zelfde behandeling verbinden zich zuurstof en waterstof tot water, ongeacht de vooroordelen van de proefnemer. Men is echter geneigd om de wereldgodsdiensten te zien als gebundelde theorieën, die in blind geloof moeten worden aanvaard, zonder dat er een enkele waarheidsnorm is, aan de hand waarvan ze kunnen worden getoetst. Dit is niet te verdedigen, want er ligt een werkelijkheid aan ten grondslag, die even exact is als de feiten der scheikunde en waarvan zieners en profeten en alle godsdiensten door de eeuwen heen hebben getuigd.

Als de grote godsdiensten op één en dezelfde grondslag steunen, is het dan niet redelijk om ondanks alle bijgeloof en dwaling, die er in zijn geslopen, zelfs in de uiterlijke vormen, als we tussen de regels door lezen, naar een ruime overeenstemming te zoeken? De bijbel is slechts één van de wereldgeschriften die vreemde verhalen bevatten, die historisch heten te zijn, maar die de logische denker ongeloofwaardig toeschijnen. De fragmenten van 's mensen oudste geschiedenis zijn zo onvolledig en oppervlakkig beschouwd zo fantastisch, dat vele ernstige studenten hun pogingen hebben gestaakt om er zich een redelijk beeld van te vormen; zij zeggen, dat de moderne wetenschap daartoe beter in staat is - de wetenschap die de ziel en geestelijke oorzaken welbewust buiten beschouwing laat! Duizenden komen tot de ontdekking dat de georganiseerde godsdienst haar vele geloofsartikelen niet werkelijk kan verdedigen tegen de aanvallen van wetenschappelijke feiten. Toch moet de godsdienst een intelligente en degelijke grondslag hebben wil ze niet afglijden naar louter emotionalisme - waarvan er tegenwoordig voorbeelden te over zijn.

In haar beroemde brief aan de Aartsbisschop van Canterbury bespreekt H.P. Blavatsky de samenstelling van de Evangeliën en toont aan hoe deze zijn opgebouwd uit delen van veel oudere filosofieën en godsdiensten, die om de opgetekende uitspraken van Jezus zijn gegroepeerd. Zij zegt:

"...het resultaat der Bijbelkritiek is nog lang niet de laatste analyse van het Christendom, daar elk van de stukken, die de merkwaardige mozaïken der Kerken vormen eenmaal tot een godsdienst behoorden, die een esoterische betekenis had. Slechts wanneer deze stukken op de plaatsen worden teruggebracht, die zij oorspronkelijk innamen, kan hun verborgen betekenis worden begrepen.... Voor dit

alles dient men echter kennis te dragen van de Geheime Leer, zoals deze in de esoterische grondslag van andere godsdiensten besloten ligt.... Slechts door die godsdiensten en wijsbegeerten te bestuderen kunnen Christenen tot een beter begrip komen van hun eigen geloof, of de verborgen betekenis vinden van de parabels en allegorieën.. "

Hetzelfde geldt voor de Oud-Testamentische verhalen, zoals de Zondeval. Vele ervan zijn zelfs opgegeven door de geestelijken, die voelen dat hun vertrouwen in de betrouwbaarheid van de Bijbel in gevaar wordt gebracht door de knagende tand der kritiek. De Christelijke wereld heeft het tamelijk evolutionaire denkkeel vergeten, dat er een werkelijke wetenschap van de godsdienst bestaat, een universele grondslag of religieuze wijsbegeerte, waarop alle zijn gebouwd. Jezus en alle grote leraren hebben er openlijk over gesproken, maar de kennis der Mysteries is vervaagd. De wijdvertakte tradities over een Zondeval zijn gegrondvest op het voor ons belangrijkste feit in de Natuur - de tweevoudigheid van de mens, de Hogere en lagere natuur, het Onsterfelijke en het vergankelijke, het Goddelijke en het dierlijke. Het Hoger, Onsterfelijk Zelf wordt voorgesteld als de "Gevallen Engel", de "Zoon van God" en onder andere namen in India, Egypte, Griekenland enz. De Val betekent aldus de bewuste afdaling in het stoffelijk leven en de aanvaarding van de lasten van het bestaan totdat wijsheid is verworven door strijd en dienstbetoon. Welk een prachtige gedachte is dat! De afdaling van de Onsterfelijke Geest in aardse vormen, die zich wijsheid verwerft door ervaring, de grootste leraar, totdat hij met zijn oogst aan wijsheid en macht terugkeert om zich naar nog hogere gebieden te begeven, die onze stoutste verbeeldingskracht te boven gaan.

Wat nodig is om te voorkomen dat het Christendom zijn karakteristieke kenmerken verliest en met deze

vele van zijn intelligente belijders, die een godsdienst wensen die zowel spiritueel als wetenschappelijk is gefundeerd, is een hechte wijsgerige grondslag. De verwerping van het beginsel van reïncarnatie of het voor-bestaan van de ziel heeft zijn logische positie geschaad. Dogma's, zoals de Maagdelijke Geboorte, die Jezus nimmer heeft genoemd, werden gehandhaafd, terwijl reïncarnatie - een praktisch universeel geloof uit de oudheid - werd genegeerd en tenslotte onderdrukt. Een ander onderwerp, waarover Jezus nadrukkelijk predikte is de wet van karma of strikte rechtvaardigheid; ook Paulus vertelde zijn toehoorders, dat zij precies datgene zouden oogsten, wat zij zaaiden; niettemin werden zulke leerstukken als het Plaatsvervangend Lijden en zekere daarmede verbonden praktijken later ingevoerd, die methoden aanboden waardoor men meende de gevolgen van zondigheid te kunnen ontgaan en die subtiele middelen in uitzicht stelden om de hemel door de achterdeur binnen te glippen.

Eén van de afschuwelijkste smetten op de bladzijden der geschiedenis van voornamelijk de laatste negentienhonderd jaar is de haat, verachting, vervolging en het bloedvergieten, die het gevolg waren van godsdienstige geschillen. Het is daarom van het hoogste belang, dat een geest van broederschap wordt bevorderd en een slag wordt toegebracht aan de machtige oorzaken van de twist en onenigheid door de fundamentele eenheid van geestelijke kennis in welke vorm ook aan te tonen. Om dit te constateren behoeven we slechts de menselijke natuur in haar edelste en hoogste vertegenwoordigers gade te slaan om voor onszelf tot de conclusie te komen, dat hoe meer een mens zich bewust is van de bezielende kracht van zijn eigen godsdienst, hoe meer hij in harmonie is met anderen, die de diepere betekenis in de hunne hebben begrepen.

Door een onderzoek naar de innerlijke eenheid

van de wereldgodsdiensten en onze pogingen deze te begrijpen, leren wij die van onszelf beter te waarderen, daar we ontdekken dat ze een deel van een groot geheel vormt en niet slechts een moderne of plaatselijke cultus is. Die weg met ruime blik en zonder vooroordelen te volgen is de enige ware manier om die geestelijke vrijheid te verwerven, die het geboorterecht van elk mens in de wereld is.

-Charles J. Ryan

-o-o-o-

Laat ons hopen, met die verhevener hoop van de ziel, dat de dag niet ver meer is, dat de grote meeslepemde kracht van waarachtige broederlijkheid de mensheid zal omvatten; dat de kennis hoe op juiste wijze te leven, door allen zal worden verstaan en in praktijk zal worden gebracht; dat de kinderen zullen worden ontvangen en opgevoed in een atmosfeer van de meest zuivere gedachten en van nobeler daden; eerst dan en niet eerder zal de mensheid een aanvang hebben gemaakt met het leggen van een stevige grondslag voor een gouden eeuw en werken in het rijk van de vrijheid.

-Katherine Tingley

vertaald uit:
Sunrise Mei 1960.

-o-o-o-

1945

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the war. It is a very interesting and informative account of the events of the year.

2. The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very detailed and accurate account of the economic conditions of the year.

3. The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very thorough and comprehensive account of the social conditions of the year.

4. The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very clear and concise account of the political conditions of the year.

5. The fifth part of the report deals with the cultural situation of the country. It is a very interesting and enlightening account of the cultural conditions of the year.

6. The sixth part of the report deals with the military situation of the country. It is a very detailed and accurate account of the military conditions of the year.

7. The seventh part of the report deals with the foreign relations of the country. It is a very thorough and comprehensive account of the foreign relations of the year.

8. The eighth part of the report deals with the internal security of the country. It is a very clear and concise account of the internal security conditions of the year.

9. The ninth part of the report deals with the education of the country. It is a very interesting and enlightening account of the education conditions of the year.

10. The tenth part of the report deals with the health of the country. It is a very detailed and accurate account of the health conditions of the year.

11. The eleventh part of the report deals with the environment of the country. It is a very thorough and comprehensive account of the environment conditions of the year.

12. The twelfth part of the report deals with the transportation of the country. It is a very clear and concise account of the transportation conditions of the year.

13. The thirteenth part of the report deals with the communication of the country. It is a very interesting and enlightening account of the communication conditions of the year.

14. The fourteenth part of the report deals with the energy of the country. It is a very detailed and accurate account of the energy conditions of the year.

15. The fifteenth part of the report deals with the science and technology of the country. It is a very thorough and comprehensive account of the science and technology conditions of the year.

16. The sixteenth part of the report deals with the arts and culture of the country. It is a very interesting and enlightening account of the arts and culture conditions of the year.

17. The seventeenth part of the report deals with the sports of the country. It is a very clear and concise account of the sports conditions of the year.

18. The eighteenth part of the report deals with the recreation of the country. It is a very thorough and comprehensive account of the recreation conditions of the year.

19. The nineteenth part of the report deals with the tourism of the country. It is a very detailed and accurate account of the tourism conditions of the year.

20. The twentieth part of the report deals with the industry of the country. It is a very interesting and enlightening account of the industry conditions of the year.

